



ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL 2 TACHWEDD 2026

TEITL: Archwiliad Cynllunio Trafnidiaeth Ranbarthol

AWDUR: Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Rhoi gwybod i'r Aelodau am yr adroddiad terfynol a dderbyniwyd gan Archwilio Cymru ar ôl eu harchwiliad o Gynllunio Trafnidiaeth Rhanbarthol yng ngogledd Cymru a gynhaliwyd ym mis Mai a Mehefin 2026.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Nid ydym yn ceisio unrhyw benderfyniad. Gofynnir i'r aelodau nodi'r adroddiad.

3. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 3.1. Cysylltodd Archwilio Cymru â Phrif Weithredwr Uchelgais Gogledd Cymru ynglŷn â'r cyfle i gynnal archwiliad o'r broses gynllunio trafndiaeth ranbarthol yng ngogledd Cymru, a fyddai'n ystyried datblygiad a chymeradwyaeth y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTP), blaenoriaethu a chytuno ar raglen y Gronfa Drafndiaeth Ranbarthol (RTF), a'r llywodraethu sy'n cefnogi'r prosesau hynny. Cynhaliwyd yr archwiliad ym misoedd Mai a Mehefin 2026.
- 3.2. Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau fod yr archwiliad wedi cael ei gynnal yng nghyfarfod yr Is-bwyllgor ar 3 Gorffennaf 2026, ond nid oedd yr adroddiad terfynol a'r argymhellion wedi'u derbyn ar y pryd. Derbyniwyd yr adroddiad terfynol gan Archwilio Cymru ym mis Awst 2026.

4. AMCAN A SGÔP YR ARCHWILIAD

- 4.1. Amcan yr archwiliad oedd asesu a yw Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd wedi rhoi trefniadau effeithiol ar waith i gyflawni ei ddyletswyddau cynllunio trafndiaeth ranbarthol statudol a darparu gwerth am arian. Roedd hyn yn canolbwyntio ar p'un a yw ei drefniadau cynllunio, adnoddau a rheoli perfformiad yn gweithredu fel y bwriadwyd.
- 4.2. Ni wnaeth yr archwiliad archwilio prosiectau trafndiaeth unigol, darpariaeth gwasanaethau gweithredol, gwaith archwilio ariannol manwl, na swyddogaethau eraill y Cyd-bwyllgor Corfforedig nad ydynt yn gysylltiedig.
- 4.3. Cynhaliwyd yr archwiliad dan adran 17 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (Deddf 2004) ac adran 15, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

5. CANFYDDIADAU

- 5.1. Crynodeb o ganfyddiadau Archwilio Cymru sydd wedi'i gynnwys yn yr adroddiad yw "Mae'r CBC yn parhau i ddatblygu ei drefniadau cynllunio trafndiaeth, gan gymryd dull pragmatig o reoli cyfyngiadau cyllid ac adnoddau. Er bod cynnydd yn cael ei wneud, mae prosiectau cyfredol yn canolbwyntio ar flaenoriaethau awdurdodau lleol unigol ac mae adrodd ar berfformiad yn canolbwyntio ar weithgareddau. Mae canolbwyntio ar ganlyniadau rhanbarthol wrth wneud penderfyniadau yn helpu i gyflawni gwerth am arian hirdymor."
- 5.2. Mae canfyddiadau manwl yr archwiliad i'w gweld yn yr adroddiad sydd wedi'i gynnwys fel Atodiad 1.

6. ARGYMHELLION ARCHWILIO CYMRU

- 6.1. Mae Archwilio Cymru yn cydnabod bod y CBC yn sefydliad newydd sydd mewn cyfnod pontio o ran trafndiaeth ranbarthol, gan symud o gynllunio i weithredu.
- 6.2. Nod yr argymhellion y mae Archwilio Cymru wedi'u gwneud yw helpu'r CBC i gryfhau ei drefniadau i gefnogi cyflawni ei gynllun trafndiaeth ranbarthol. Yr argymhellion yw:
- A1: Er mwyn sicrhau goruchwyliaeth effeithiol o gyflawni a pherfformiad, dylai'r CBC:
 - Gyflwyno set glir o ddangosyddion perfformiad allweddol, mesurau deilliannau a metrigau gwireddu buddion sy'n cyd-fynd ag amcanion strategol
 - Gweithredu'r fframwaith monitro a gwerthuso yn llawn, gan gynnwys defnyddio offer presennol i olrhain buddion a dangos gwerth am arian
 - Defnyddio data perfformiad yn rhagweithiol ac yn gyson i herio cyflawni, gyrru gwelliant, a llywio penderfyniadau strategol
 - Ymgorffori gweithdrefnau adolygu perfformiad rheolaidd gyda llwybrau uwch-gyfeirio clir ar gyfer tanberfformiad.
 - A2: Er mwyn cryfhau rheoli a goruchwyllo risg, dylai'r CBC:
 - Ddatblygu a chynnal cofrestr risg trafndiaeth ffurfiol sy'n dal yr holl risgiau allweddol ac yn aseinio perchnogaeth ac atebolrwydd ar gyfer rheoli a monitro
 - Adnabod rheolaethau priodol a chmau lliniaru
 - Sefydlu gweithdrefnau uwch-gyfeirio risg diffiniedig, gan gynnwys trothwyon a llwybrau adrodd
 - Sicrhau bod gwybodaeth risg yn cael ei defnyddio i gefnogi monitro perfformiad cyson a llywio penderfyniadau.

7. YMATEB I'R ADRODDIAD

- 7.1. Mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi croesawu'r adroddiad, sy'n nodi ansawdd y Cynllun Trafndiaeth Ranbarthol a'r cydweithio ar draws y rhanbarth, gan gydnabod cyfnod pontio cyllid trafndiaeth ranbarthol a phrosesau mewnol y sefydliad sy'n dod i'r amlwg.
- 7.2. Mae'r adroddiad yn gwneud rhai argymhellion defnyddiol ynghylch rheoli perfformiad a rheoli risg, sydd bellach yn cael eu gweithredu. Mae dau Swyddog Trafndiaeth wedi cael eu recriwtio, a rhan o'u rôl fydd cefnogi'r broses hon. Bydd y gwaith rheoli perfformiad a risg hwnnw'n cael ei ddefnyddio i lywio diweddariadau i'r Is-bwyllgor yn y dyfodol.

8. GOBLYGIADAU ARIANNOL

8.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol sy'n deillio o'r adroddiad hwn.

9. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau cyfreithiol uniongyrchol sy'n deillio o'r adroddiad hwn.

ATODIADAU:

Atodiad 1 – Adroddiad Archwilio Cymru ar Gynllunio Trafnidiaeth Ranbarthol yng Ngogledd Cymru

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Bydd yr adroddiadau arfaethedig ar gynnydd ar berfformiad a rheoli risg yn cefnogi goruchwyliaeth yr Is-bwyllgor. Dylai diweddariadau yn y dyfodol nodi cynnydd yn erbyn yr argymhellion archwilio, camau gweithredu sy'n weddill ac unrhyw faterion sydd angen penderfyniad"

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Rwyf yn croesawu'r adroddiad. Bydd Cyllid yn cydweithio gyda'r swyddogion perthnasol fel bo'r angen i weithredu argymhellion yr adroddiad."